

Afgørelser – Reg. nr.: 05383.00

Fredningen vedrører: Søndersø Skov

Domme

Taksationskommissionen

Naturklagenævnet

Overfredningsnævnet 14-06-1971

Fredningsnævnet 08-09-1970

Kendelser

Deklarationer

OVERFREDNINGSNÆVNET>

IKKE FREDNING
INDHOLDSFORTEGNELSE

- Kendelse af 14/6 1971 [ofn - 2097/70] om stadfæstelse af
- Kendelse af 8/9 1970 [nævn - 208/70] om afslag på begæring om at lukke skov (NFL § 55)

483 SØNDER SØ

1313 III SØ

MATRIKELFORTEGNELSE

(ajour pr. 14/6 1971)

~~Fredning~~ omfatter (helt eller delvis) følgende matrikelnumre:

i, l, m, o, æ, bc, bd Dallund Hgd.,
Søndersø

Gældende matrikulært kortbilag: ✓

Se også REG. NR.:

REG. NR. 5383

14/6-1971

IKKE FREDNING

IKKE TAGET TIL FØLGE

U D S K R I F T

af

OVERFREDNINGSNÆVNETS KENDELSESPROTOKOL

År 1971 , den 14. juni, afsagde Overfredningsnævnet følgende

k e n d e l s e

i sagen nr. 2097/70 angående lukning af Søndersø skov.

Fredningsnævnet for Fyns amts nordlige fredningskreds har den 8/9 1970 afsagt følgende kendelse:

Under henvisning til grundlovens § 73 har ejeren af Søndersø Skov, forstkandidat Steffen Plougheld, Søndersø, ved stævning af 13. november 1969 indstævnet Ministeriet for Kulturelle Anliggender for Østre Landsret med påstand om at ministeriet på statskassens vegne dømmes til at udrede en erstatning på 100.000 kr. tillige med renter heraf 5 % p.a. fra sagens anlæg til betaling sker, idet han til begrundelse herfor anfører at der er påført ham tab ved delvis ejendomsafståelse som følge af reglen i naturfredningslovens § 55 om almenheds adgang til private skove.

Det sagsøgte ministerium, der har bestridt at den ved reglen gennemførte adgang for almenheden til færdsel og ophold i visse private skove er at anse som en af grundlovens § 73 omfattet afståelse, har under skriftvekslingen opfordret sagsøgeren til at oplyse dels om han har rettet henvendelse til fredningsnævnet om hel eller delvis lukning af skoven for almenheden og dels om han i overensstemmelse med naturfredningslovens § 55, stk. 8, har forlangt skoven overtaget af staten.

Sagsøgeren - i det følgende benævnt andrageren - har derefter i skrivelse af 10. juni 1970 fremsat begæring om at der i medfør af naturfredningslovens § 55, stk. 5, meddeles ham tilladelse til at lukke dele af Søndersø Skov for almenheden.

Den af begæringen omfattede del af skoven, hvis samlede areal angives at udgøre ca. 76 ha, er beliggende øst for den gamle landevej Odense-Bogense og udgøres ifølge andragerens oplysninger af følgende matr. nrr. af Dallund hovedgård, Søndersø sogn:

Matr. nr. 1-i, geometrisk areal	5 ha 6545 m ²
" " 1-l, " "	33 " 4224 "
" " 1-m, " "	3838 "
" " 1-o, " "	16 " 2655 "
" " 1-x, " "	10 " 7760 "
" " 1-bc, " "	50 "
" " 1-bd, " "	<u>150 "</u>
i alt	66 ha 5222 m ²

Begæringen går nærmere ud på at den således beskrevne del af skoven må blive lukket for offentlighedens adgang principalt hele året, subsidiært i månederne april og maj og i tidsrummet 15. november - 24. december.

Fotokopi af et af andrageren udarbejdet rids over skovpartiet er vedhæftet nærværende kend else.

Sagen har været forhandlet for nævnet i et møde på andragerens ejendom. I forbindelse hermed har nævnet besigtiget områder af skoven såvel øst som vest for den gamle landevej.

Til støtte for sin begæring har andrageren anført at hans skov er ganske særlig udsat for tyveri, hærverk og forurening dels som følge af dens nære beliggenhed ved Odense og dels som følge af dens lidenhed der gør det let at nå frem til hvilket som helst punkt i skoven. Ganske vist har andrageren endnu ikke mærket større ulemper efter at den ny naturfredningslov er trådt i kraft, men efter de erfaringer han har gjort i de nærmeste år før september 1966, fra hvilket tidspunkt han lukkede den østlige del af skoven for offentligheden, må han befrygte ulemper i et stadigt tiltagende omfang. Foreløbig har han været udsat

for at en del stakitmateriale, der var fremstillet med salg for øje, er blevet spredt, men det har dog været muligt at samle dette materiale sammen igen, så at der ikke er opstået noget tab. Endvidere har jagtlejerne klaget over at publikum har væltet et par andehuse. Som eksempel på egentligt hærværk har andrageren anført at nogle drenge har skåret stammerne over på tre "overstandere" - unge birketræer der tjener som læskærm for en nyplantet kultur af ædelgran - i en højde af ca 1½ meter over jorden. En del ædelgran ødelægges derved at skovgæster skærer grene af for at bruge disse som pyntegrønt. Det er dog ikke andragerens indtryk at professionelle tyve af pyntegrønt opererer i skoven, men de træer der beskæres vil være værdiløse som juletræer betragtet. Andrageren frygter at skovens jagtmæssige værdi vil forringes som følge af offentlighedens adgang. Endnu har der ikke været problemer i denne henseende, idet den gældende jagtlejekontrakt fortsætter uændret indtil den udløber den 1. august 1972. Med hensyn til forurening har andrageren navnlig henvist til forholdene i den vestlige del af skoven, hvortil der hele tiden har været fri adgang. Den i september 1966 iværksatte lukning blev tilkendegivet ved hjælp af skilte. Andrageren gjorde dengang den erfaring at disse skilte blev respekteret af publikum og forventer samme virkning i tilfælde af at der nu gives ham tilladelse til at foranstalte en ny lukning.

Fredningsplanudvalget har gjort indsigelse imod at den fremsatte begæring tages til følge, da der ikke efter udvalgets opfattelse er oplyst sådanne særlige omstændigheder som måtte kunne begrunde en lukning.

Danmarks naturfredningsforening har bestridt at der i lovens §

55, stk. 5, er hjemmel til at efterkomme den fremsatte begæring. Foreningen har i så henseende anført at de af loven omhandlede "særlige tilfælde" ikke omfatter varetagelsen af økonomiske interesser, men udelukkende sikring af fredningsmæssige interesser, for eks. bevaring af botanisk værdifulde forekomster.

Kammeradvokaten, som af nævnet er blevet indvarslet som repræsentant for kulturministeriet, har ikke givet møde.

Naturfredningsrådet, der ligeledes er blevet indvarslet, har heller ikke ladet sig repræsentere.

Foreløbig bemærkes at nævnet ikke kan tiltræde Danmarks Naturfredningsforenings fortolkning af § 55, stk. 5, hvilken fortolkning heller ikke ses at kunne støttes på lovens forarbejder.

Under nævnets besigtigelse af skoven påviste andrageren en bunke affald i kort afstand fra landevejen i skovens vestlige side, hvilken bunke utvivlsomt var aflæsset fra et køretøj. Efter affaldets udseende må det antages at henlæggelsen er af ældre dato. Bortset fra denne bunke bemærkedes ingen forureninger af væsentligt omfang.

Efter nævnets skøn adskiller den påviste bunke sig ikke efter sin beskaffenhed fra hvad der jævnligt henlægges af uvedkommende andre steder i fredningskredsen.

Bunken skønnes heller ikke efter sit omfang at kunne fremhæves som eksempel på særlig ondartet forurening, idet alvorligere forureninger forekommer i andre af egnens skove.

Uanset at nævnet finder det overordentlig beklageligt at store kredse af befolkningen uhindret, trods forbudsbestemmelsen i naturfrednings-lovens § 63, benytter bl.a. skove til henlæggelse af renovation

... frem for at skille sig af med affaldet på lovlig måde, må det dog erkendes at denne form for forurening ikke er en følge af den ved naturfredningslovens § 55 åbnede adgang til skove. Det må yderligere erkendes at bekæmpelse af misbruget gennem etablering af adgangsforhold på forhånd må betragtes som formålsløs, så længe der ikke kan påregnes en effektiv politimæssig indsats i henseende til opklaring og forfølgning af overtrædelser af lovens § 63.

Hvad angår de af andrageren påklagede tilfælde af tyveri og hærværk findes disse - således som sagen foreligger oplyst - ikke at være af et sådant omfang at de kan berettige til udstedelsen af et adgangsforbud, heller ikke til forsøgsvis - midlertidig - udstedelse af et sådant. I denne forbindelse skal nævnet fremhæve at der ikke i det for nævnet forelagte er holdepunkter for med andrageren at antage at udstedelse af forbud tidligere har vist sig virkningsfuldt, idet modstridende oplysninger gør det tvivlsomt hvornår eller i hvilket omfang et forbud overhovedet har været håndhævet. I landsretsstævningen hævdes det således at andrageren i 1965 "principielt" forbød almenhedens adgang til den østlige del af skoven, medens det senere - således som det også er blevet gjort gældende over for nævnet - er blevet anført at lukningen først fandt sted i september 1966. Ikke desto mindre synes det at fremgå af en artikel i Fyens Stiftstidende for den 6. august 1967 - en artikel som er åbenlyst præget af at være blevet til på andragerens tilskyndelse - at lukning først blev aktuel på dette tidspunkt. Artiklen blev bragt med følgende overskrift: "Skovidyl ved Odense lukkes på grund af misbrug. Tyveri og skovsvineri tvinger ejeren af Søndersø skov til at forbyde al adgang." og: "Skovidyl nær Odense lukket på grund af misbrug. Søndersø skov afspærret/offentlig-

heden, fordi publikum griser til, ødelægger skovkulturen og stjæler både buske og træer." I artiklen hed det bl.a.:

"Det har været en kedelig overraskelse for mange mennesker, ikke mindst adskillige odenseanere, at den kønne og idylliske Sønder sø Skov er blevet lukket for offentligheden. Der er sat skilte op ved næsten alle adgangsveje til skoven med det efterhånden alt for kendte påbud i det danske sommerland: Uvedkommende forbydes adgang.

- Jeg hører selv til dem, der stærkt beklager, at dette har været nødvendigt, siger skovejer Steffen Plougheld. Jeg har haft forbudsskiltene liggende i 11 år og er blevet ved at kvie mig ved at sætte dem op. Men sidste år tog ødelæggelserne, svineriet og ikke mindst tyverierne i skoven sådan overhånd, at jeg nu ikke har haft andet valg end at lukke af for publikum.

- Vi skovejere, forsikrer Steffen Plougheld, ser i almindelighed med velvilje på besøg af den del af publikum, der har tilstrækkelig skovkultur og respekt for naturen til at kunne færdes uden at grise til og ødelægge. Men nu har jeg måttet give op. - - - "

I overensstemmelse med det anførte finder nævnet i det hele at måtte tiltræde fredningsplanudvalgets opfattelse at der ikke er oplyst sådanne særlige omstændigheder som kan gøre en lukning påkrævet, hvorfor

b e s t e m m e s :

Den fremsatte begæring om meddelelse af tilladelse til at Sønder sø Skov delvis lukkes for almenheden, kan ikke tages til følge.

Jens Larsen Edrén Peder Flemløse

Kendelsen er indanket for Overfredningsnævnet af ejeren ved højesteretssagfører Bent Jacobsen med påstand som for fredningsnævnet.

Overfredningsnævnet har den 14. maj 1971 besigtiget skoven sammen med ejeren og dennes advokat samt med repræsentanter for fredningsplanudvalget for Fyns amt, Danmarks Naturfredningsforening, Sønder sø kommune og Odense kommune.

Fra ejerens og dennes advokats side bemærkedes indledningsvis, at skoven har været lukket i tiden september 1966 og indtil naturfredningslovens ikrafttræden den 1. oktober 1969. Den nævnte avisartikel var ikke fremkommet på ejerens initiativ. Iværigt henvises som for fredningsnævnet til gener som følge af publikums forurening, tyveri og hærværk samt skade for jagtinteresser. Forureningsgener kunne dårligt bedømmes på denne årstid, da ejeren havde ryddet op fra ifjor, og besøg i skoven først netop er begyndt med forsommerens indtræden. Den subsidiære påstand om lukning i april-maj og 15. november - 24. december skyldes, at skovtyverier særligt forekommer indenfor dette tidsrum. Fredningsplanudvalget og Danmarks Naturfredningsforenings repræsentanter udtalte sig som for fredningsnævnet. Sønder sø kommunes repræsentant anførte, at der ikke forelå kommentarer fra kommunens side, idet beboerne ikke har særlig behov for skovens åbning, da der er adgang til anden skov (Langesøskovene). Odense kommunes repræsentant udtalte, at skovens åbning var af stor betydning for denne kommunes beboere, og at der for nogle år siden havde været optaget forhandling om kommunal overtagelse af skoven.

Overfredningsnævnet kan tiltræde det af fredningsnævnet anførte, hvorefter der ikke findes at foreligge sådanne særlige forhold, som efter naturfredningslovens § 55, stk. 5, kan føre til hel eller delvis lukning af skoven.

T h i b e s t e m m e s :

Den af fredningsnævnet for Fyns amts nordlige fredningskreds den 8. september 1970 afsagte kendelse stadfæstes.

Udskriftens rigtighed

bekræftes.

garde

J. Garde

FREDNINGSNÆVNET >

U d s k r i f t
af fredningsprotokollen for Odense Fredningskreds

Tirsdagen den 8. september 1970 afsagdes i sagen

nr. 208/1970 Begæring om tilladelse til lukning
 af Søndersø Skov

sålydende ved cirkulation vedtagne

K e n d e l s e:

CITERET FULDT UD I OFN K AF 14/6 1971